

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного та фінансового права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Яра О.С.
"15 травня" 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права
протокол № 8 від 13 травня 2021 р.
Завідувач кафедри
Курило В.І.

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП _____

Гарант ОП
Дейнега М.А.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні питання запобігання та протидії корупції
(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 081 Право _____
освітня програма _____ Магістр _____
Факультет (ННІ) _____ юридичний _____
Розробники: д.ю.н., доцент кафедри адміністративного та фінансового права Гулак О.В. _____

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Актуальні питання запобігання та протидії корупції

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>081 Право</i>	
Освітня програма	<i>Право</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	<i>108 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3 год.</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у слухачів теоретичних і практичних знань щодо феномену корупції як економічного, політичного, правового та культурного явища, його природи, соціальної бази виникнення та поширення, а також створення дієвих механізмів запобігання та протидії корупції як умови формування соціально орієнтованої правової держави і громадянського суспільства.

Завдання: надати систематизовані знання щодо сутності корупції, чинників та передумов її виникнення і поширення, теорії і практики запобігання та протидії корупції, ознайомити з кращим вітчизняним і зарубіжним досвідом у відповідній галузі; сформулювати вміння аналізувати стан корупції в Україні, її особливості та

тенденції, форми прояву і на основі наукових підходів визначати шляхи підвищення ефективності антикорупційної політики, удосконалення нормативно-правових і організаційних засад запобігання та протидії корупції, забезпечення дієвої державно-громадської співпраці для зменшення корупційних проявів; створити основу для формування антикорупційної культури вітчизняних державних службовців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- поняття та сутність корупції, її вплив на суспільний розвиток;
- чинники, що обумовлюють корупцію;
- нормативно-правову базу запобігання та протидії корупції;
- кримінальну, адміністративну та інші види відповідальності за корупційні діяння;
- основи антикорупційної стратегії;
- організаційні засади протидії корупції;
- можливості залучення громадськості до антикорупційної діяльності.

вміти:

- визначати переконливість аргументів у процесі оцінки корупційних явищ та ризиків (ПРН 1);
- оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи конкретну ситуацію, пов'язану з корупційними проявами (ПРН 6);
- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію (ПРН 10);
- працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи щодо оцінки ситуації з позиції прояву корупції (ПРН 17);
- застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки щодо наявності чи відсутності факторів корупції (ПРН 21);

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі компетенції:

загальні компетенції:

- здатність застосовувати знання антикорупційного законодавства у практичних ситуаціях (ЗК2);
- знання та розуміння предметної області антикорупційного законодавства та розуміння професійної діяльності (ЗК3);
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК4);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7);
- здатність працювати в команді (ЗК9);
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК10);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11);

спеціальні компетенції:

- здатність застосовувати знання з основ права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (СК1);
- знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів (СК2);
- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК3);
- знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини (СК4);
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (СК12);
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (СК13);
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема лекційного заняття 1. СУТНІСТЬ ТА ПОНЯТТЯ КОРУПЦІЇ

Поняття категорії «корупція». Об'єктивні причини поширеності корупції в Україні. Суб'єктивні причини поширеності корупції в Україні. Основні методи та заходи запобігання корупції. Висновки.

Тема лекційного заняття 2. ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Теоретико-світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики. Правові засади формування нової державної антикорупційної політики. Новели державної антикорупційної політики України. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики

Тема лекційного заняття 3. ШЛЯХИ ВТІЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

Загальні положення. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики. Запобігання корупції. Покарання за корупцію. Формування негативного ставлення до корупції. Оцінка результатів та механізм реалізації антикорупційної стратегії.

Тема лекційного заняття 4. УЧАСТЬ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Основні міжнародні документи у сфері протидії корупції. Співпраця України у сфері запобігання та протидії корупції з міжнародними організаціями. Норми Закону України «Про запобігання корупції» стосовно регламентації міжнародного співробітництва

Змістовий модуль 2.

Тема лекційного заняття 5. НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЯК ОСНОВНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ОРГАН З ПИТАНЬ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Статус та склад Національного агентства з питань запобігання корупції. Організація діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції. Права Національного агентства з питань запобігання корупції. Уповноважені особи Національного агентства з питань запобігання корупції. Контроль за діяльністю Національного агентства з питань запобігання корупції. Соціальний захист членів та працівників апарату Національного агентства з питань запобігання корупції.

Тема лекційного заняття 6. ЗАКОНОДАВЧО ВИЗНАЧЕНІ МЕТОДИ ТА ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ТА ПОВ'ЯЗАНИМ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правила етичної поведінки. Захист викривачів

Тема лекційного заняття 7. ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Інформація, що зазначається в декларації. Облік та оприлюднення декларацій. Контроль та перевірка декларацій. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування.

Тема лекційного заняття 8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ АБО ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА УСУНЕННЯ ЇХ НАСЛІДКІВ

Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків. Адміністративна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення). Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Витяг з Кримінального Кодексу України).

Тема лекційного заняття 9. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО

Статус, склад та структура Національного антикорупційного бюро України. Працівники Національного антикорупційного бюро України. Права та обов'язки Національного антикорупційного бюро України. Правовий та соціальний захист працівників Національного антикорупційного бюро України. Фінансове забезпечення Національного антикорупційного бюро України. Контроль за діяльністю Національного антикорупційного бюро України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Сутність та поняття корупції	10	2	1			7	7	1	1			5
Тема 2. Формування Державної Антикорупційної Політики	10	2	1			7	7	1	1			5
Тема 3. Шляхи втілення державної антикорупційної стратегії	13	4	2			7	7	1	1			5
Тема 4. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії корупції	10	2	1			7	6	1				5

Разом за змістовим модулем 1	43	10	5			28	32	4	3			20
Змістовий модуль 2.												
Тема 1. Національне агентство з питань запобігання корупції як основний державний орган з питань формування та реалізації антикорупційної політики	13	4	2			7	6	1	1			4
Тема 2. Законодавчо визначені методи та заходи запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням	13	4	2			7	7	1				6
Тема 3. Фінансовий контроль	12	4	2			6	4					4
Тема 4. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків	12	4	2			6	6	1	1			4
Тема 5. Організаційно-правові засади діяльності Національного антикорупційного бюро	12	4	2			6	6	1	1			4
Разом за змістовим модулем 2	62	20	10			32	40	4	3			38
Усього годин	120	30	15			75	72	8	6			58

4. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та поняття корупції	1
2	Формування Державної антикорупційної політики	1
3	Шляхи втілення державної антикорупційної стратегії	2
4	Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання та протидії корупції	1
5	Національне агентство з питань запобігання корупції як основний державний орган з питань формування та реалізації антикорупційної політики	2
6	Законодавчо визначені методи та заходи запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням	2
7	Фінансовий контроль	2

8	Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків	2
9	Організаційно-правові засади діяльності Національного антикорупційного бюро	2
	Разом	15

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття категорії «корупція»
2. Об'єктивні причини поширеності корупції в Україні
3. Суб'єктивні причини поширеності корупції в Україні
4. Основні методи та заходи запобігання корупції
5. Теоретико-світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики
6. Правові засади формування нової державної антикорупційної політики
7. Новели державної антикорупційної політики України
8. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики
9. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики
10. Основні міжнародні документи у сфері протидії корупції
11. Співпраця України у сфері запобігання та протидії корупції з міжнародними організаціями
12. Норми Закону України «Про запобігання корупції» стосовно регламентації міжнародного співробітництва
13. Статус та склад Національного агентства з питань запобігання корупції
14. Організація діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції
15. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції
16. Права Національного агентства з питань запобігання корупції
17. Уповноважені особи Національного агентства з питань запобігання корупції
18. Контроль за діяльністю Національного агентства з питань запобігання корупції
19. Соціальний захист членів та працівників апарату Національного агентства з питань запобігання корупції
20. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням
21. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища
22. Обмеження щодо одержання подарунків
23. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведіння з ними
24. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності
25. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування

26. Обмеження спільної роботи близьких осіб
27. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
28. Правила етичної поведінки
29. Захист викривачів
30. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
31. Інформація, що зазначається в декларації
32. Облік та оприлюднення декларацій
33. Контроль та перевірка декларацій
34. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування
35. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків
36. Адміністративна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення)
37. Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Витяг з Кримінального Кодексу України)
38. Статус, склад та структура Національного антикорупційного бюро України
39. Працівники Національного антикорупційного бюро України
40. Права та обов'язки Національного антикорупційного бюро України
41. Правовий та соціальний захист працівників Національного антикорупційного бюро України
42. Фінансове забезпечення Національного антикорупційного бюро України
43. Контроль за діяльністю Національного антикорупційного бюро України

1. Закон України «Про запобігання корупції»

- 1 Є чинним
- 2 Вступає в законну силу 26.04.2015 р.
- 3 Вступає в законну силу 25.01.2015 р.
- 4 Втрачає чинність 26.04.2015 р.

2. Створення Національної комісії з питань протидії корупції передбачено

- 1 Законом України «Про Національне антикорупційне бюро»
- 2 Законом України «Про запобігання корупції»
- 3 Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції»
- 4 Законом України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні»

3. Антикорупційна стратегія України затверджена

- 1 Законом України
- 2 Постановою Кабінету Міністрів України
- 3 Розпорядженням Кабінету Міністрів України
- 4 Наказом Міністерства юстиції України

4. Антикорупційна стратегія України прийнята

- 1 На 2014-2016 рр.
- 2 На 2014-2017 рр.
- 3 На 2014-2018 рр.
- 4 На 2014-2019 рр.

5. Відповідно до законодавства, Національне антикорупційне бюро має діяти

- 1 3 14.10.2014 р.
- 2 3 26.04.2015 р.
- 3 3 25.01.2015 р.
- 4 3 01.01.2015 р.

6. Відповідно до законодавства, Національне антикорупційне бюро - це

- 1 Центральний орган виконавчої влади
- 2 Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом
- 3 Центральний орган виконавчої влади з особливими повноваженнями
- 4 Спеціальний правоохоронний орган

7. Відповідно до законодавства, Національна комісія з питань протидії корупції - це

- 1 Центральний орган виконавчої влади
- 2 Центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом
- 3 Центральний орган виконавчої влади з особливими повноваженнями
- 4 Спеціальний правоохоронний орган

8. Відповідно до законодавства, Національне антикорупційне бюро має очолювати

- 1 Голова
- 2 Начальник
- 3 Директор
- 4 Президент

9. Національне антикорупційне бюро створюється з метою

- 1 Боротьби з корупцією у вищих ешелонах влади
- 2 Боротьби з корупцією серед держслужбовців
- 3 Боротьби з корупцією у правоохоронній сфері
- 4 Боротьби з корупцією

10. Національне антикорупційне бюро складатиметься з ...

- 1 24 територіальних управлінь
- 2 22 територіальних управлінь
- 3 5 територіальних управлінь
- 4 7 територіальних управлінь

11. Національне антикорупційне бюро включатиме ...

- 1 240 працівників
- 2 220 працівників
- 3 500 працівників
- 4 700 працівників

12. Члени Національної комісії з питань протидії корупції призначатимуться ...

- 1 Президентом України
- 2 Верховною Радою України
- 3 Кабінетом міністрів України
- 4 Спеціальною громадською комісією

13. Національна комісія з питань протидії корупції включатиме ...

- 1 5 членів
- 2 7 членів
- 3 22 членів

4 24 членів

14. Апарат Національної комісії з питань протидії корупції включатиме ...

- 1 220 службовців
- 2 250 службовців
- 3 500 службовців
- 4 700 службовців

15. Індекс сприйняття корупції визначається

- 1 Групою держав проти корупції
- 2 Міжнародною громадською організацією
- 3 Європейським союзом
- 4 Організацією об'єднаних націй

Питання 16. Відповідно до законодавства України, моніторинг протидії корупції здійснюватиме

- 1 Національне антикорупційне бюро
- 2 Національна комісія з питань протидії корупції
- 3 Міністерство юстиції
- 4 Урядовий уповноважений з питань протидії корупції

Питання 17. Відповідно до законодавства, Національне антикорупційне бюро утворюється

- 1 Президентом України
- 2 Верховною Радою України
- 3 Кабінетом міністрів України
- 4 Спеціальною громадською комісією

Питання 18. Спеціально уповноваженим органом з питань антикорупційної політики в Україні є

- 1 Національне антикорупційне бюро
- 2 Національна комісія з питань протидії корупції
- 3 Міністерство юстиції
- 4 Урядовий уповноважений з питань протидії корупції

Питання 19. Види відповідальності за корупційні правопорушення, передбачені законодавством:

- 1 Кримінальна та адміністративна
- 2 Кримінальна, адміністративна та дисциплінарна
- 3 Кримінальна, адміністративна та цивільна
- 4 Кримінальна, адміністративна, дисциплінарна та цивільна

Питання 20. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики» прийнятий

- 1 10.10.2014 р.
- 2 14.10.2014 р.
- 3 10.11.2014 р.
- 4 14.11.2014 р.

Питання 21. Починаючи з 2015 р. функція з перевірки фінансових декларацій покладена на

- 1 Національне антикорупційне бюро
- 2 Національну комісію з питань протидії корупції

- 3 Міністерство юстиції
- 4 Урядового уповноваженого з питань протидії корупції

Питання 22. Закон України «Про засади запобігання та протидії корупції» втрачає чинність

- 1 З 14.10.2014 р.
- 2 З 26.04.2015 р.
- 3 З 25.01.2015 р.
- 4 З 01.01.2015 р.

Питання 23. Починаючи з 2015 р. фінансові декларації мають подаватись

- 1 У письмовій формі
- 2 В електронній формі
- 3 У письмовій та електронній формі
- 4 Усно за необхідності

Питання 24. Щорічний звіт щодо стану виконання антикорупційної стратегії розглядатиметься

- 1 На засіданні Верховної Ради
- 2 На засіданні Кабінету Міністрів
- 3 На засіданні Національної комісії з питань протидії корупції
- 4 На засіданні Міністерства юстиції

Питання 25. Щорічний звіт щодо стану виконання антикорупційної стратегії має готувати

- 1 Національне антикорупційне бюро
- 2 Національна комісія з питань протидії корупції
- 3 Міністерство юстиції
- 4 Урядовий уповноважений з питань протидії корупції

Питання 26. Основна функція Національної комісії з питань протидії корупції

- 1 Забезпечення формування антикорупційної політики
- 2 Забезпечення реалізації антикорупційної політики
- 3 Забезпечення формування та реалізації антикорупційної політики
- 4 Забезпечення формування та реалізації антикорупційної політики із залученням громадськості

Питання 27. Основними функціями Національного антикорупційного бюро є

- 1 Досудове розслідування корупційних кримінальних правопорушень
- 2 Проведення оперативно-розшукових заходів
- 3 Проведення перевірки доброчесності публічних службовців
- 4 Усі перераховані функції

Питання 28. Новелою антикорупційного законодавства є

- 1 Співпраця з громадськими організаціями
- 2 Співпраця з викривачами, їх правовий захист
- 3 Співпраця з керівниками організацій
- 4 Наділення викривачів особливим статусом і пільгами

Питання 29. Зміни Антикорупційної стратегії України щорічно закріплюватимуться

- 1 Президентом України
- 2 Верховною Радою України
- 3 Кабінетом міністрів України
- 4 Спеціальною громадською комісією

Питання 30. Відповідно до законодавства, Національна комісія з питань протидії корупції наділяється правом

- 1 Одержувати від органів необхідну інформацію
- 2 Звертатись до органів за необхідною інформацією
- 3 Просити у органів необхідну інформацію
- 4 Одержувати від органів необхідну інформацію з разі проведення перевірки

6. Методи навчання

В навчальному процесі можуть використовуватися такі методи навчання як словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація) та практичні (досліди, вправи, лабораторні роботи, реферати тощо); в аспекті логічності, мислення – пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі; в аспекті керування навчанням – навчальна робота під керівництвом викладача, самостійна робота. Крім традиційних, у практиці педагогіки вищої школи можуть застосовуватися нетрадиційні методи. Серед них певної уваги заслуговують так звані "активні" методи навчання (диспут, дискусія, мозкова атака, аналіз конкретних ситуацій, рольові та ділові ігри).

7. Форми контролю

За кредитно-модульної системи навчання застосовуються такі основні види контролю знань:

- поточний контроль – систематично на заняттях впродовж семестру у формах: усне опитування, письмові експрес-контрольні роботи тощо;
- модульний контроль – двічі на семестр у формі тестів, письмових контрольних завдань;
- підсумковий контроль – у кінці семестру після вивчення навчальної дисципліни у формах заліку чи екзамену.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

Тема 1.

СУТНІСТЬ ТА ПОНЯТТЯ КОРУПЦІЇ

1. Поняття категорії «корупція»
2. Об'єктивні причини поширеності корупції в Україні
3. Суб'єктивні причини поширеності корупції в Україні
4. Основні методи та заходи запобігання корупції
5. Висновки

Питання для самостійного опрацювання

1. Суто теоретичне поняття категорії «корупція»
2. Соціологічне поняття категорії «корупція»
3. Правове поняття категорії «корупція»
4. Філософське поняття категорії «корупція»
5. Об'єктивні причини поширеності корупції в Україні
6. Суб'єктивні причини поширеності корупції в Україні
7. Основні методи запобігання корупції
8. Основні заходи запобігання корупції

9. Теоретичні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики
10. Світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики

Тема 2.

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

1. Теоретико-світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики
2. Правові засади формування нової державної антикорупційної політики
3. Новели державної антикорупційної політики України
4. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики

Питання для самостійного опрацювання

1. Необхідність впровадження нової парадигми формування нової державної антикорупційної політики
2. Новели державної антикорупційної політики України
3. Законодавчі основи реалізації нової державної антикорупційної політики
4. Закони, що визначають формування нової державної антикорупційної політики
5. Інші норм-правові акти, що визначають формування нової державної антикорупційної політики
6. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики в Україні
7. Міжнародний досвід формування державної антикорупційної політики

Тема 3.

ШЛЯХИ ВТІЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

1. Загальні положення
2. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики
3. Запобігання корупції
4. Покарання за корупцію
5. Формування негативного ставлення до корупції
6. Оцінка результатів та механізм реалізації антикорупційної стратегії

Питання для самостійного опрацювання

1. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики
2. Теоретичні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики
3. Світоглядні засади необхідності формування нової державної антикорупційної політики
4. 2. Проблематика формування та реалізації державної антикорупційної політики
5. 3. Запобігання корупції
6. 4. Покарання за корупцію
7. 5. Формування негативного ставлення до корупції
8. 6. Оцінка результатів та механізм реалізації антикорупційної стратегії
9. Проблематика втілення державної антикорупційної політики в Україні
10. Міжнародний досвід втілення державної антикорупційної політики в Україні
11. Впровадження юридичної відповідальності за факти корупції в Україні
12. Міжнародний досвід впровадження юридичної відповідальності за факти корупції

Тема 4.

УЧАСТЬ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

1. Основні міжнародні документи у сфері протидії корупції
2. Співпраця України у сфері запобігання та протидії корупції з міжнародними організаціями
3. Норми Закону України «Про запобігання корупції» стосовно регламентації міжнародного співробітництва

Питання для самостійного опрацювання

1. Основні засадничі міжнародні документи у сфері протидії корупції
2. Основні міждержавні міжнародні документи у сфері протидії корупції
3. Співпраця України у сфері запобігання та протидії корупції з міжнародними організаціями
4. Основні міжнародні організації в Україні як суб'єкти у сфері запобігання та протидії корупції
5. Основні вітчизняні організації в Україні як суб'єкти у сфері запобігання та протидії корупції
6. Вітчизняна нормативна регламентації міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії корупції

7. Основні положення Закону України «Про запобігання корупції» стосовно регламентації міжнародного співробітництва

Тема 5.

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЯК ОСНОВНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ОРГАН З ПИТАНЬ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

1. Статус та склад Національного агентства з питань запобігання корупції
2. Організація діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції
3. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції
4. Права Національного агентства з питань запобігання корупції
5. Уповноважені особи Національного агентства з питань запобігання корупції
6. Контроль за діяльністю Національного агентства з питань запобігання корупції
7. Соціальний захист членів та працівників апарату Національного агентства з питань запобігання корупції

Питання для самостійного опрацювання

1. Статус Національного агентства з питань запобігання корупції
2. Склад Національного агентства з питань запобігання корупції
3. Правова регламентація діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції
4. Організація діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції
5. Особливості організації діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції на сучасному етапі
6. Повноваження Національного агентства з питань запобігання корупції
7. Проблемні питання реалізації повноважень працівниками Національного агентства з питань запобігання корупції
8. Права членів Національного агентства з питань запобігання корупції
9. Обов'язки членів Національного агентства з питань запобігання корупції
10. Статус Уповноважених осіб Національного агентства з питань запобігання корупції
11. повноваження Уповноважених осіб Національного агентства з питань запобігання корупції
12. Контроль за діяльністю Національного агентства з питань запобігання корупції
13. Суб'єкти реалізації контрольних функцій за діяльністю Національного агентства з питань запобігання корупції
14. Соціальний захист членів та працівників апарату Національного агентства з питань запобігання корупції

15. Особливості забезпечення соціального захисту членів та працівників апарату Національного агентства з питань запобігання корупції

Тема 6.

ЗАКОНОДАВЧО ВИЗНАЧЕНІ МЕТОДИ ТА ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ ТА ПОВ'ЯЗАНИМ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

1. Запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням
  - 1.1. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища
  - 1.2. Обмеження щодо одержання подарунків
  - 1.3. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними
  - 1.4. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності
  - 1.5. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування
  - 1.6. Обмеження спільної роботи близьких осіб
2. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
3. Правила етичної поведінки
4. Захист викривачів

Питання для самостійного опрацювання

1. Особливості запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням
2. Правова регламентація запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням
3. Особливості обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища
4. Правова регламентація обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища
5. Обмеження щодо одержання подарунків
6. Правова регламентація обмеження щодо одержання подарунків
7. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними
8. Особливості реалізації норми щодо запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними
9. Правова регламентація обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності
10. Особливості реалізації норми щодо обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності
11. Правова регламентація обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування

12. Особливості реалізації норми щодо обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування
13. Правова регламентація обмеження спільної роботи близьких осіб
14. Особливості реалізації норми щодо обмеження спільної роботи близьких осіб
15. Правова регламентація запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
16. Особливості реалізації норми щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
17. Правова регламентація захисту викривачів
18. Особливості реалізації норми щодо захисту викривачів

Тема 7. ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
2. Інформація, що зазначається в декларації
3. Облік та оприлюднення декларацій
4. Контроль та перевірка декларацій
5. Моніторинг способу життя суб'єктів декларування

Питання для самостійного опрацювання

1. Правова регламентація подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
2. Особливості реалізації норми щодо подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
3. Інформація, що зазначається в декларації
4. Проблемні аспекти визначення інформації, що зазначається в декларації
5. Правова регламентація обліку та оприлюднення декларацій
6. Особливості оприлюднення декларацій, визначені у законодавстві
5. Правова регламентація контролю та перевірки декларацій
6. Проблемні питання щодо особливості реалізації норми щодо контролю та перевірки декларацій
7. Правова регламентація моніторингу способу життя суб'єктів декларування
8. Особливості реалізації норми щодо моніторингу способу життя суб'єктів декларування

Тема 8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ АБО ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ ПРАВOPУШЕННЯ ТА УСУНЕННЯ ЇХ НАСЛІДКІВ

1. Відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків
2. Адміністративна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення)
3. Кримінальна відповідальність за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Витяг з Кримінального Кодексу України)

Питання для самостійного опрацювання

4. Правова регламентація відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків
5. Проблематика забезпечення реалізації відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та усунення їх наслідків
6. Правова регламентація адміністративної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
7. Проблематика забезпечення реалізації адміністративної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
8. Витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення
9. Правова регламентація кримінальної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення
10. Витяг з Кримінального Кодексу України
11. Проблематика забезпечення реалізації притягнення до кримінальної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Тема 9.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО

1. Статус, склад та структура Національного антикорупційного бюро України
2. Працівники Національного антикорупційного бюро України
3. Права та обов'язки Національного антикорупційного бюро України
4. Правовий та соціальний захист працівників Національного антикорупційного бюро України
5. Фінансове забезпечення Національного антикорупційного бюро України
6. Контроль за діяльністю Національного антикорупційного бюро України

Питання для самостійного опрацювання

1. Статус Національного антикорупційного бюро України
2. Склад Національного антикорупційного бюро України
3. Структура Національного антикорупційного бюро України

4. Правова регламентація діяльності Національного антикорупційного бюро України
5. Особливості діяльності Національного антикорупційного бюро України
6. Повноваження працівників Національного антикорупційного бюро України
7. Права та обов'язки Національного антикорупційного бюро України
8. Правовий та соціальний захист працівників Національного антикорупційного бюро України
9. Фінансове забезпечення Національного антикорупційного бюро України
10. Контроль за діяльністю Національного антикорупційного бюро України
11. Суб'єкти контролю за діяльністю Національного антикорупційного бюро України
12. Довіра до Національного антикорупційного бюро України

Методична та навчальна література

1. **Баришніков В.М. Запобігання та протидія проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування** : навчально-методична розробка. – К. : ПК ДСЗУ, 2011. – 100 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profdiv.org/files/peredmova/rozrobka.pdf>
2. **Баришніков В.М. Запобігання та протидія корупції у підрозділах державної служби зайнятості** : навч.-метод. посіб. /В.Н. Баришніков. К. :ПК ДСЗУ, 2010. – 124 с.
3. **Баришніков В.М. Тестовий контроль рівня знань керівних працівників та спеціалістів державної служби зайнятості** навч.-метод. посіб. / В.М. Баришніков. – К. : ПК ДСЗУ 2010. – 48 с.
4. **Баришніков В.М., Маршавін Ю.М., Туленков М.В., Храмов В.О. Державне управління та державна служба**: Навч. посіб. За заг. ред. М.В. Туленкова, В.О.Храмова. – К.: ПК ДСЗУ, 2003.
5. **Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування**: практ. посіб. / О. Банчук / Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. – К.: ТОВ «СОФІЯ – А», 2012. – 88 с.
6. **Беген Є. І. Виявлення закономірностей вчинення корупційних діянь в економіці України на підставі методів "data mining"** / Є. І. Беген, І. П. Твердохліб //Актуал. пробл. економіки . - 2011. - № 2. - С. 192-200.
7. **Болдуєва О.В. Заходи протидії корупції в аудиті фінансової звітності суб'єктів фондового ринку України** / О.В. Болдуєва // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2011. - Вип. 5. - С. 15-20.
8. **Боротьба з корупцією: елементи системи державної невідкупності** [Текст] / Джемі Поуп ; [пер. з англ. Ю. Ведмідь] ; Всеукр. молодіж. орг. "Молодь проти корупції". - Рівне : Планета-друк, 2011. - 488 с.
9. **Бубало, О. Про деякі нововведення в антикорупційному законодавстві України** / О.Бубало // Вісник ДСУ. – 2011. - № 3. – С. 85 – 88.
10. **Гвоздецький В.Д. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні** [Текст] : монографія / В. Д. Гвоздецький ; Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. - К. : Леся, 2011. - 591 с.
11. **Гринчак О. О. Проблеми подолання корупції в Україні** / О. О. Гринчак // Держава та регіони. Сер. Держ. упр . - 2011. - Вип. 4. - С. 18-23.

12. Демський, Е. Про деякі питання процедурного забезпечення заходів запобігання й протидії корупції / Е. Демський // Віче.-2012. - № 4. – С.11 – 13. 22
13. Дзвінчук, Д. Вивчення «ДНК» корупції – один із напрямів ефективної антикорупційної політики держави / Дзвінчук Д., Баран М. // Вісник ДСУ. – 2012. - № 3. – С. 32 – 37.
14. Длугопольський О. В. Сучасні погляди на корупцію та мінімізацію її негативного впливу на економіку України / О. В. Длугопольський, Ю. П. Івашук // Економіка України . - 2012. - № 9. - С. 13-23.
15. Длугопольський О. В. Корупція і соціальні реформи: аспекти взаємовпливу / О. В. Длугопольський, А. Ю. Жуковська // Актуал. пробл. економіки . - 2010. - № 8. - С. 229-240.
16. Дмитрик Ю. І. Протидія корупційній злочинності в Україні: навч. посіб. / Ю. І. Дмитрик, Д. І. Йосифович, І. В. Красницький, С. І. Мельник, Є. В. Пряхін, С. В. Якімова; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2010. - 307 с.
17. Заброра Д.Г. Державна антикорупційна політика в Україні: теорія, правова основа, інституціалізація [Текст] : монографія / Д. Г. Заброра ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Сімф. : Кримнавчпеддержвидав, 2013. - 367 с.
18. Запобігання та протидія проявам корупції (для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування I–VII категорії посад) [Текст] : [посіб.] / Братель С. Г., Василевич В. В., Золотарьова Н. І. та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 376 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/nniu_site/files/1/korrup_2012.doc.
19. Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції" [Текст] : наук.-практ. комент. / [Бандурка О. М. та ін.] ; за заг. ред. акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; наук. ред. д-ра юрид. наук, ст. наук. сп. В. В. Ковальської, д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова. - Х. : НікаНова, 2012. - 224 с.
20. Законодавче та нормативно-правове забезпечення запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування [Текст] : зб. навч.-метод. матеріалів : [у 2 т.] / за заг. ред. В. А. Гошовської ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів. - К. : НАДУ, 2011 . - (Бібліотека державного службовця). Т. 2 : Професійна програма та програми тематичних короткострокових семінарів з питань запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування / [уклад.: В. А. Гошовська та ін.]. - 2011. - 359 с.
21. Запобігання корупції в органах місцевого самоврядування [Текст] : [посібник] / [С. І. Чернов та ін.] ; Укр. асоц. район. та обл. рад [та ін.]. - Х. : Фактор, 2011. - 78 с.
22. Збірник законодавчих актів з питань протидії корупції [Текст] / [упоряд.: В. В. Белевцева та ін.]. - Х. : Право, 2012. - 307 с. 23. Ільєнок Т. В. Особливості провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення / Т. В. Ільєнок // Держава та регіони. Сер. Право . - 2012. - Вип. 2. - С. 35-39.
24. Клименко, Ніна. Щодо сутності корупції та антикорупційних судових експертиз / Ніна Клименко // Віче.-2012. - № 6. – С. 15 – 17.
25. Клименко, Наталія. Окремі аспекти відповідальності за порушення бюджетного законодавства в Україні / Наталія Клименко // Вісник НАДУ. – 2012.- №1. – С. 139 - 146.
26. Клімова С.М., Ковальова Т.В. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: Навч. посіб./ С.М. Клімова, Т.В. Ковальова. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. - 200 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vodolaga.org/2012/Korupcia/posibnyk_part_1.pdf.
27. Козіна, В. Невизначеність статусу посадових осіб місцевого самоврядування як передумова вчинення правопорушень у сфері службової діяльності / В. Козіна // Вісник ДСУ. – 2011. - № 3. – С. 25– 26.
28. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження [Текст] : монографія / [авт. кол.: І. О. Ревак та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2011. - 219 с.
29. Корупція і тіньова економіка: політекономічний аспект [Текст] : монографія / кер. авт. кол. і наук. ред., д-р екон. наук М. В. Фомін ; 30. Кравченко, Сергій. Напрями

формування антикорупційної культури українського суспільства / Сергій Кравченко, Ірина Пантелейчук // Вісник НАДУ. – 2012.- №2. – С. 5 - 13.

31. **Кравченко Т. А. Особливості формування комплексного механізму протидії корупції в органах місцевого самоврядування в Україні** / Т. А. Кравченко // Держава та регіони. Сер. Держ. упр. - 2012. - Вип. 2. - С. 164-168.

32. **Ляхович, У. Соціально-правова характеристика корупції** / У. Ляхович // Вісник ДСУ. – 2011. - № 4. – С. 38 - 42.

33. **Лациба М. Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади: крок за кроком** / М. Лациба. – К. : Україна, 2010. – 96 с.

34. **Максимович Р.Л. Коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції"** [Текст] / Р. Л. Максимович ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2012. - 279 с.

35. **Мельник О.М. Науково-практичний коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції"** [Текст] : станом на 1 січня 2012 р. / [Мельник О. М., Руснак Ю. І., Шамрай О. В.] ; за ред. д-ра наук з держ. упр., засл. діяча науки і техніки України, проф. Шамрая Василя Олександровича. - К. : Професіонал, 2012. - 461 с.

36. **Міжнародно-правові акти у сфері протидії корупції** [Текст] : [зб.док. : пер. з інозем. мов] / Верховна Рада України, Ін-т законодавства, Нац. акад. наук України, Секція сусп. і гуманіт. наук ; заг. ред. Голови Верховної Ради України, акад. НАН України В. М. Литвина ; [упоряд.: 24 В. О. Зайчук та ін. ; пер. О. В. Київець та ін.]. - К. : Парламентське вид-во, 2012. - 623 с.

37. **Михальський Ю.А. Разработка проблем противодействия коррупции** [Текст] / Всеукр. профсоюз правovedов ; [авт.-сост.] Михальський Ю. А. ; общ. ред. Дубровский М. Л. - К. : В. Ф. Коваленко, 2013. - 131 с.

38. **Михненко, Анатолій. Антикорупційна політика держави як передумова суспільного розвитку** / Анатолій Михненко // Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. - 2011. – випуск 3. – С. 179 – 182.

39. **Михненко А. М. Запобігання та протидія корупції: навч. посіб.** / А. М. Михненко, Р. П. Марчук, А. М. Мудров, В. Ф. Мартиненко, С. О. Кравченко, В. В. Коишнець, Е. М. Макаренко, Т. П. Попченко, М. П. Месюк; ред.: А. М. Михненко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2010. - 359 с.

40. **Невмержицький, Євген. Політико – правовий аналіз механізмів протидії зловживанням у державному апараті** / Євген Невмержицький // Віче. – 2012.- С. 12 – 15.

41. **Невмержицький С.В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії** : моногр. / С.В. Невмержицький ; Акад. прокуратури України. – К. : КНТ, 2008. – 368 с.

42. **Нуруллаєв І. С. Міжнародно-правове співробітництво в системі Ради Європи у боротьбі з корупцією: монографія** / І. С.О. Нуруллаєв; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. - К. : Прав. єдність, 2009. - 158 с. - (Б-ка каф. міжнар. права і держ. права зарубіж. країн Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого під ред. проф. М.В. Буроменського).

43. **Перен, М. Запобігання корупції в системі політико-владних відносин сучасного українського суспільства** / М. Перен, В. Ребало // Вісник НАДУ. – 2011. - № 4. – С. 191 – 200.

44. **Позняк, Наталія. Щоб подарунок не став криміналом** / Наталія Позняк // Фінансовий контроль. - 2012. - № 5.- С. 14 – 15.

45. **Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь** / уклад. С.М. Сербогін, О.Л. Молошна, В.В.Баштанник, О.А. Тертишна, Н.А. Липовська, І.І. Хожило, О.В.Антонова, В.В. Лола, І.В. Письменний, О.С. Петренко, С.С. Сербогін. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 136 с.

46. **Правові засади державної служби та протидії корупції в Україні** [Текст] : зб. законодав. та ін. нормат.-прав. актів (станом на 01.05 2012) / Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка ; [упоряд.: А. С. Кравцов, В. І. Маценко] ; за заг. ред., д-ра юрид. наук, доц. В. М. Комарницького. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. - 775 с.

47. **Практичний poradник для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання корупційних діянь відповідно до Закону України "Про засади запобігання та протидії корупції"** [Текст] : [метод. рек.] / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Голов. упр. держ. служби України ; [уклад.: С. М. Серьогін та ін.]. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2011. - 213 с.

48. **Про засади запобігання і протидії корупції** [Текст]. – Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : закони України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 берез. 2012 р. : (офіц. текст). - К. : Паливода А. В. [вид.], 2012. - 79 с.

49. **Професійна етика публічної служби та запобігання конфлікту інтересів** [Текст] : навч. посіб. / Голов. упр. держ. служби України, Порог. прогн. корпорації "Виклики тисячоліття" (МСС) щодо зниження рівня корупції в Україні. - К. : [Шк. вищ. корпусу держ. служби], 2010. - 67 с.

50. **Ревак І. О. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження: монографія** / І. О. Ревак, В. І. Франчук, Ю. А. Комісарчук, В. Ю. Прокопенко, З. Б. Живко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2011. - 219 с.

51. **Романюк Б. В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією: монографія** / Б. В. Романюк, О. Ю. Бусол; Рада нац. безпеки і оборони України, Міжвідом. наук.-дослід. центр пробл. боротьби з організованою злочинністю. - К. : ТОВ "Поліграф-Сервіс", 2010. – 627 с.

52. **Савчук О. П. Корупція: багатоаспектність явища: навч. посіб.** / О. П. Савчук, В. Л. Бабич, В. А. Бабич; Держ. податк. адмін. України. - Ірпінь, 2009. - 65 с.

53. **Світлий Дарій. Про найвищий ступінь корупції і так званий тероризм** [Текст] / Дарій Світлий. - Дрогобич : Коло, 2012. - 87 с.

54. **Скіць, С. Роль Президента України у здійсненні антикорупційної діяльності** / С.Скіць // Вісник ДСУ. – 2012. - № 1. – С. 27 – 30.

55. **Скрипник А. Освіта, індекс сприйняття корупції та мотиваційні моделі корупційної поведінки** / А. Скрипник // Економіка України . - 2010. - № 2. - С. 59-71

56. **Соловйов В. Теорія "раціонального злочину" як підґрунтя для антикорупційної політики** / В.Соловйов // Вісник НАДУ – 2011.- № 4. – С.39 – 48

57. **Сторожев С.В. Класифікація корупційних дій і методів боротьби з корупцією** / С.В. Сторожев, Д.В. Каніболотський // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2011. - Вип. 6. - С. 107-113.

58. **Фомін М.В. Корупція і тіньова економіка: політ економічний аспект: монографія** / М. В. Фомін, В. В. Приходько, М. Г. Каптуренко, В. В. Кузьменко, І. Г. Мішина; ред.: М. В. Фомін; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. - 332 с.

59. **Чаркіна, Анастасія. Деякі питання стану хабарництва в судовій гілці влади та можливі шляхи його подолання** / Анастасія Чаркіна // Віче. - 2012. - № 12. – С. 29 – 32.

10. Рекомендована література

Законодавче і нормативно-правове забезпечення

Міжнародні документи, ратифіковані Законами України

Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173): Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 27.01.1999 (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 252-V від 18.10.2006 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 50. – ст. 497). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_101.

Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 04.11.1999 (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 2476-IV від 16.03.2005 // Відомості10 Верховної Ради України (ВВР). – 2005. – № 16. – ст. 266). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 191): Міжнародний документ Ради Європи, підписаний у Страсбурзі 15.05.2003 (Протокол ратифіковано Законом № 253-V від 18.10.2006 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 50. – ст. 408). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_172.

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Міжнародний документ, прийнятий на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 251-V від 18.10.2006 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – №50. – ст. 496). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

Кодекси України

Кодекс законів про працю України (затверджений Законом № 322-VIII від 10.12.71, ст. 375 // Відомості Верховної Ради УРСР. – 2000. – Додаток до № 50 від 17.12.2000. – ст. 37). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

Кодекс України про адміністративні правопорушення: (Прийнято Верховною Радою Української Соціалістичної Республіки 7 грудня 1984 року № 8073-X) // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51 від 18.12.1984, ст. 1122. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

Кримінальний кодекс України: (Прийнято Верховною Радою України 5 квітня 2001 року № 2341-III) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25 від 29.06.2001. – ст. 131). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 9–10, № 11–12, № 13, ст. 88. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Закони України

Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» від 23.12.1993 № 3782-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>.

Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07.06.2001 № 2493-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>.

Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» від 11.07.2002 № 93-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93-15>. 11

Закон України «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законів України щодо запобігання та протидії корупції» від 21.12.2010 № 2808-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2808-17>.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 № 3206-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>.

Закон України «Про Національне антикорупційне бюро» від 14.10.2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 - 2017 роки» від 14.10.2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

Закон України «Щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та

розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

Закон України Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

Закон України Закон України «Щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів» від 14.10.2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show>.

Закон України «Про державну службу» від 17.11.2011 № 4050-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4050-17>.

Закон України «Про правила етичної поведінки» від 17.05.2012 № 4722-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4722-17>.

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією” від 18.04.2013 № 221-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/221-18>.

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією” від 18.04.2013 № 221-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/221-18>.

Закон України “Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України стосовно виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України” від 18.04.2013 № 222-VII. – (Набрання чинності 15.12.2013) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/222-18>. 12

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб” від 23.05.2013 № 314-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/314-18>.

Укази Президента України

Про утворення Національного антикорупційного комітету: Указ Президента України від 26.02.2010 № 275/2010. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275/2010>.

Питання управління державною службою в Україні: Указ Президента України від 18.07.2011 № 769/2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/769/2011>.

Про Порядок організації проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування: Указ Президента України від 25.01.2012 № 33/2012. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/33/2012>.

Постанови Кабінету Міністрів України

Питання запобігання та виявлення корупції в органах виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 08.12.2009 № 1422. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1422-2009-п>.

Про затвердження Порядку інформування Національного агентства з питань державної служби про осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, які звільнені у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне

правопорушення: постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1072. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1072-2011-p>.

Про затвердження Порядку підготовки та оприлюднення звіту про результати проведення заходів щодо запобігання і протидії корупції: постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1094. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1094-2011-p>.

Про затвердження Порядку зберігання документів і використання відомостей, зазначених у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, та відомостей щодо відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента: постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 16. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/16-2012-p>.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування: постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2012 № 666. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/666-2012-p>. 14

Про підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання і протидії проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування: розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.07.2011 № 642-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/642-2011-p>.

Проекти, програми, пропозиції аналітиків-експертів

1. **Актуальні питання удосконалення антикорупційного законодавства щодо професійної етики на публічній службі та запобігання конфлікту інтересів** [Текст] : засід. "Круглого столу" / Ком. Верховної Ради України з питань боротьби з організ. Злочинністю і корупцією. - К. : Москаленко О. М., 2011. - 75 с.

2. **Волошина А.В. Корупція – виклики для України:** за матеріалами шостого “Київського Діалогу” 28–30 жовтня 2010 року “Корупція в політиці, економіці та управлінні – стратегії громадського суспільства та світової спільноти щодо її подолання” / А.В. Волошина. – Кіровоград, 2011. – 79 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.toro.org.ua/library/33.html>.

3. **Кращі приклади з практики проекту “Сприяння активній участі громадян у протидії корупції в Україні “Гідна Україна”** : посіб. Management Systems International (MSI). – К., 2009. – 100 с.

4. **Керований хаос із поняттями злочинів держслужбовців !!!/ Спільнота кращих державних службовців України:** Блог Дейниченко Володимир, 2013-04-20. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 20 <http://kds.org.ua/blog/kerovanij-haos-iz-ponyattyami-zlochiv-derzhsluzhbovtsiv>.

5. **«На шляху інтеграції України до ЄС»** // Інформаційний бюлетень з євроінтеграційних питань: Електронний Інформаційний бюлетень .- 2013. - № 5 (липень). – 40 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/docs/Euro_bulletin-5.pdf

6. **Національний антикорупційний комітет. Для чого він потрібен?** / Микола Хавронюк / Центр політико-правових реформ, 01 лютого 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravo.org.ua/protydiiakoruptsii/praktyka-zapobihannia-i-protydii-koruptsii.html>.

7. **Нові підходи до боротьби з корупцією: законодавче забезпечення та проблеми реалізації** [Текст] : матеріали засід. [1-го] круглого столу, [30 листопада 2011 р., Херсон. нац. техн. ун-т] / Нац. агентство України з питань держ. служби [та ін.] ; [за заг. ред. Ю. М. Бардачова, І. П. Лопушинського]. - Херсон : Грін Д. С., 2011. - 116 с.

8. **Новий курс: реформи в Україні. 2010–2015. Національна доповідь** / За заг. ред. В.М. Гейця. – К. : НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.

9. **Політична корупція в Україні: суб'єкти, прояви, проблеми протидії:** Інформаційно-аналітичні матеріали до фахової дискусії “Політична корупція в Україні: стан,

чинники, засоби протидії” / Проект “Політична корупція в Україні: стан і шляхи протидії”. - К. : ЦЕНТР РАЗУМКОВА, листопад 2009р.. - 90с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/files/news_project/PRZH_Corruption_2009.pdf.

10. **Проблеми вдосконалення законодавства про протидію відмиванню злочинних доходів і корупції (Донбаські правові читання):** матеріали міжнар. наук. конф., 15 трав. 2009 р., Луганськ / ред.: В. М. Комарницький. - Луганськ, 2010. - 295 с. - (Вісн. Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка; Спец. вип. 8, ч. 1).

11. **Проблеми української політики: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України.** – К., 2010. – 410 с.

12. **Проект річного звіту про реалізацію в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»** / Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України, рубрика «Антикорупційні ініціативи» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/43275>

13. **"Розвиток механізмів залучення громадськості до заходів протидії корупції в Україні".** Аналітична записка / Веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України: громадянське суспільство – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/266/>.

14. **Спеціалізовані інституції з боротьби проти корупції:** огляд моделей / Організація економічного співробітництва і розвитку/ Мережа боротьби проти корупції для країн Східної Європи і Центральної Азії. – 21 К.: ОЕСР, 2007. – 131 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/corruption/acn/39972270.pdf>

Навчально-методичні матеріали

1. **Баришніков В.М. Запобігання та протидія проявам корупції на державній службі та службі в органах місцевого самоврядування :** навчально-методична розробка. – К. : ІПК ДСЗУ, 2011. – 100 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profdov.org/files/peredmov/rozrobka.pdf>

2. **Баришніков В.М. Запобігання та протидія корупції у підрозділах державної служби зайнятості :** навч.-метод. посіб. /В.Н. Баришніков. К. :ІПК ДСЗУ, 2010. – 124 с.

3. **Баришніков В.М. Тестовий контроль рівня знань керівних працівників та спеціалістів державної служби зайнятості** навч.-метод. посіб. / В.М. Баришніков. – К. : ІПК ДСЗУ 2010. – 48 с.

4. **Баришніков В.М., Маршавін Ю.М., Туленков М.В., Храмов В.О. Державне управління та державна служба:** Навч. посіб. За заг. ред. М.В. Туленкова, В.О.Храмова. – К.: ІПК ДСЗУ, 2003.

5. **Банчук О. Запобігання і протидія корупції в органах місцевого самоврядування:** практ. посіб. / О. Банчук / Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. – К.: ТОВ «СОФІЯ – А», 2012. – 88 с.

6. **Беген Є. І. Виявлення закономірностей вчинення корупційних діянь в економіці України на підставі методів "data mining"** / Є. І. Беген, І. П. Твердохліб //Актуал. пробл. економіки . - 2011. - № 2. - С. 192-200.

7. **Болдуєва О.В. Заходи протидії корупції в аудиті фінансової звітності суб'єктів фондового ринку України** / О.В. Болдуєва // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2011. - Вип. 5. - С. 15-20.

8. **Боротьба з корупцією: елементи системи державної непідкупності** [Текст] / Джемі Поуп ; [пер. з англ. Ю. Ведмідь] ; Всеукр. молодіж. орг. "Молодь проти корупції". - Рівне : Планета-друк, 2011. - 488 с.

9. **Бубало, О. Про деякі нововведення в антикорупційному законодавстві України** / О.Бубало // Вісник ДСУ. – 2011. - № 3. – С. 85 – 88.

10. **Гвоздецький В.Д. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні** [Текст] : монографія / В. Д. Гвоздецький ; Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. - К. : Леся, 2011. - 591 с.

11. **Гринчак О. О. Проблеми подолання корупції в Україні** / О. О. Гринчак // Держава та регіони. Сер. Держ. упр. - 2011. - Вип. 4. - С. 18-23.
12. **Демський, Е. Про деякі питання процедурного забезпечення заходів запобігання й протидії корупції** / Е. Демський // Віче.-2012. - № 4. - С. 11 – 13. 22
13. **Дзвінчук, Д. Вивчення «ДНК» корупції – один із напрямів ефективної антикорупційної політики держави** / Дзвінчук Д., Баран М. // Вісник ДСУ. – 2012. - № 3. – С. 32 – 37.
14. **Длугопольський О. В. Сучасні погляди на корупцію та мінімізацію її негативного впливу на економіку України** / О. В. Длугопольський, Ю. П. Івашук // Економіка України . - 2012. - № 9. - С. 13-23.
15. **Длугопольський О. В. Корупція і соціальні реформи: аспекти взаємовпливу** / О. В. Длугопольський, А. Ю. Жуковська // Актуал. пробл. економіки . - 2010. - № 8. - С. 229-240.
16. **Дмитрик Ю. І. Протидія корупційній злочинності в Україні: навч. посіб.** / Ю. І. Дмитрик, Д. І. Йосифович, І. В. Красницький, С. І. Мельник, Є. В. Пряхін, С. В. Якімова; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л., 2010. - 307 с.
17. **Заброда Д.Г. Державна антикорупційна політика в Україні: теорія, правова основа, інституціалізація** [Текст] : монографія / Д. Г. Заброра ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Сімф. : Кримнавчпеддержвидав, 2013. - 367 с.
18. **Запобігання та протидія проявам корупції (для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування I–VII категорії посад)** [Текст] : [посіб.] / Братель С. Г., Василевич В. В., Золотарьова Н. І. та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 376 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/nniu_site/files/1/korrupt_2012.doc.
19. **Закон України "Про засади запобігання і протидії корупції"** [Текст] : наук.-практ. комент. / [Бандурка О. М. та ін.] ; за заг. ред. акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; наук. ред. д-ра юрид. наук, ст. наук. сп. В. В. Ковальської, д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова. - Х. : НікаНова, 2012. - 224 с.
20. **Законодавче та нормативно-правове забезпечення запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування** [Текст] : зб. навч.-метод. матеріалів : [у 2 т.] / за заг. ред. В. А. Гошовської ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Ін-т підвищ. кваліфікації кер. кадрів. - К. : НАДУ, 2011 . - (Бібліотека державного службовця). Т. 2 : Професійна програма та програми тематичних короткострокових семінарів з питань запобігання і протидії корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування / [уклад.: В. А. Гошовська та ін.]. - 2011. - 359 с.
21. **Запобігання корупції в органах місцевого самоврядування** [Текст] : [посібник] / [С. І. Чернов та ін.] ; Укр. асоц. район. та обл. рад [та ін.]. - Х. : Фактор, 2011. - 78 с.
22. **Збірник законодавчих актів з питань протидії корупції** [Текст] / [упоряд.: В. В. Белєвцева та ін.]. - Х. : Право, 2012. - 307 с.
23. **Ільєнок Т. В. Особливості провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення** / Т. В. Ільєнок // Держава та регіони. Сер. Право . - 2012. - Вип. 2. - С. 35-39.
24. **Клименко, Ніна. Щодо сутності корупції та антикорупційних судових експертиз** / Ніна Клименко // Віче.-2012. - № 6. – С. 15 – 17.
25. **Клименко, Наталія. Окремі аспекти відповідальності за порушення бюджетного законодавства в Україні** / Наталія Клименко // Вісник НАДУ. – 2012.- №1. – С. 139 - 146.
26. **Клімова С.М., Ковальова Т.В. Організація запобігання та протидії корупції в Україні: Навч. посіб./ С.М. Клімова, Т.В. Ковальова. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2012. - 200 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vodolaga.org/2012/Korupcia/posibnyk_part_1.pdf.**
27. **Козіна, В. Невизначеність статусу посадових осіб місцевого самоврядування як передумова вчинення правопорушень у сфері службової діяльності** / В. Козіна // Вісник ДСУ. – 2011. - № 3. – С. 25– 26.
28. **Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження** [Текст] : монографія / [авт. кол.: І. О. Ревак та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2011. - 219 с.

29. **Корупція і тіньова економіка: політекономічний аспект** [Текст] : монографія / кер. авт. кол. і наук. ред., д-р екон. наук М. В. Фомін ; 30. **Кравченко, Сергій. Напрями формування антикорупційної культури українського суспільства** / Сергій Кравченко, Ірина Пантелейчук // Вісник НАДУ. – 2012.- №2. – С. 5 - 13.
31. **Кравченко Т. А. Особливості формування комплексного механізму протидії корупції в органах місцевого самоврядування в Україні** / Т. А. Кравченко // Держава та регіони. Сер. Держ. упр. - 2012. - Вип. 2. - С. 164-168.
32. **Ляхович, У. Соціально-правова характеристика корупції** / У. Ляхович // Вісник ДСУ. – 2011. - № 4. – С. 38 - 42.
33. **Лациба М. Громадська експертиза діяльності органів виконавчої влади: крок за кроком** / М. Лациба. – К. : Україна, 2010. – 96 с.
34. **Максимович Р.Л. Коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції"** [Текст] / Р. Л. Максимович ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2012. - 279 с.
35. **Мельник О.М. Науково-практичний коментар Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції"** [Текст] : станом на 1 січня 2012 р. / [Мельник О. М., Руснак Ю. І., Шамрай О. В.] ; за ред. д-ра наук з держ. упр., засл. діяча науки і техніки України, проф. Шамрая Василя Олександровича. - К. : Професіонал, 2012. - 461 с.
36. **Міжнародно-правові акти у сфері протидії корупції** [Текст] : [зб.док. : пер. з інозем. мов] / Верховна Рада України, Ін-т законодавства, Нац. акад. наук України, Секція сусп. і гуманіт. наук ; заг. ред. Голови Верховної Ради України, акад. НАН України В. М. Литвина ; [упоряд.: 24 В. О. Зайчук та ін. ; пер. О. В. Київець та ін.]. - К. : Парламентське вид-во, 2012. - 623 с.
37. **Михальський Ю.А. Разработка проблем противодействия коррупции** [Текст] / Всеукр. профсоюз правovedов ; [авт.-сост.] Михальський Ю. А. ; общ. ред. Дубровский М. Л. - К. : В. Ф. Коваленко, 2013. - 131 с.
38. **Михненко, Анатолій. Антикорупційна політика держави як передумова суспільного розвитку** / Анатолій Михненко // Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. - 2011. – випуск 3. – С. 179 – 182.
39. **Михненко А. М. Запобігання та протидія корупції: навч. посіб.** / А. М. Михненко, Р. П. Марчук, А. М. Мудров, В. Ф. Мартиненко, С. О. Кравченко, В. В. Коишнець, Е. М. Макаренко, Т. П. Попченко, М. П. Месюк; ред.: А. М. Михненко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К. : НАДУ, 2010. - 359 с.
40. **Невмержицький, Євген. Політико – правовий аналіз механізмів протидії зловживанням у державному апараті** / Євген Невмержицький // Віче. – 2012.- С. 12 – 15.
41. **Невмержицький С.В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми протидії** : моногр. / Є.В. Невмержицький ; Акад. прокуратури України. – К. : КНТ, 2008. – 368 с.
42. **Нуруллаєв І. С. Міжнародно-правове співробітництво в системі Ради Європи у боротьбі з корупцією: монографія** / І. С.О. Нуруллаєв; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. - К. : Прав. єдність, 2009. - 158 с. - (Б-ка каф. міжнар. права і держ. права зарубіж. країн Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого під ред. проф. М.В. Буроменського).
43. **Перен, М. Запобігання корупції в системі політико-владних відносин сучасного українського суспільства** / М. Перен, В. Ребало // Вісник НАДУ. – 2011. - № 4. – С. 191 – 200.
44. **Позняк, Наталія. Щоб подарунок не став криміналом** / Наталія Позняк // Фінансовий контроль. - 2012. - № 5.- С. 14 – 15.
45. **Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь** / уклад. С.М. Сergyгін, О.Л. Молошна, В.В.Баштанник, О.А. Тертишна, Н.А. Липовська, І.І. Хожило, О.В.Антонова, В.В. Лола, І.В. Письменний, О.С. Петренко, С.С. Сergyгін. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 136 с.
46. **Правові засади державної служби та протидії корупції в Україні** [Текст] : зб. законодав. та ін. нормат.-прав. актів (станом на 01.05 2012) / Луган. держ. ун-т внутр. справ ім.

Е. О. Дідоренка ; [упоряд.: А. С. Кравцов, В. І. Маценко] ; за заг. ред., д-ра юрид. наук, доц. В. М. Комарницького. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2012. - 775 с.

47. **Практичний poradnik для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання корупційних діянь відповідно до Закону України "Про засади запобігання та протидії корупції"** [Текст] : [метод. рек.] / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Голов. упр. держ. служби України ; [уклад.: С. М. Серьогін та ін.]. - Д. : ДРІДУ НАДУ, 2011. - 213 с.

48. **Про засади запобігання і протидії корупції** [Текст]. – Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : закони України : чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 берез. 2012 р. : (офіц. текст). - К. : Паливода А. В. [вид.], 2012. - 79 с.

49. **Професійна етика публічної служби та запобігання конфлікту інтересів** [Текст] : навч. посіб. / Голов. упр. держ. служби України, Порог. прогр. корпорації "Виклики тисячоліття" (МСС) щодо зниження рівня корупції в Україні. - К. : [Шк. вищ. корпусу держ. служби], 2010. - 67 с.

50. **Ревак І. О. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження: монографія** / І. О. Ревак, В. І. Франчук, Ю. А. Комісарчук, В. Ю. Прокопенко, З. Б. Живко; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Л. : ЛьвДУВС, 2011. - 219 с.

51. **Романюк Б. В. Законодавство України та зарубіжних країн щодо протидії корупції. Міжнародний досвід боротьби з корупцією: монографія** / Б. В. Романюк, О. Ю. Бусол; Рада нац. безпеки і оборони України, Міжвідом. наук.-дослід. центр пробл. боротьби з організованою злочинністю. - К. : ТОВ "Поліграф-Сервіс", 2010. – 627 с.

52. **Савчук О. П. Корупція: багатоаспектність явища: навч. посіб.** / О. П. Савчук, В. Л. Бабич, В. А. Бабич; Держ. податк. адмін. України. - Ірпінь, 2009. - 65 с.

53. **Світлий Дарій. Про найвищий ступінь корупції і так званий тероризм** [Текст] / Дарій Світлий. - Дрогобич : Коло, 2012. - 87 с.

54. **Скіць, С. Роль Президента України у здійсненні антикорупційної діяльності** / С.Скіць // Вісник ДСУ. – 2012. - № 1. – С. 27 – 30.

55. **Скрипник А. Освіта, індекс сприйняття корупції та мотиваційні моделі корупційної поведінки** / А. Скрипник // Економіка України . - 2010. - № 2. - С. 59-71

56. **Соловйов В. Теорія "раціонального злочину" як підґрунтя для антикорупційної політики** / В.Соловйов // Вісник НАДУ – 2011.- № 4. – С.39 – 48

57. **Сторожев С.В. Класифікація корупційних дій і методів боротьби з корупцією** / С.В. Сторожев, Д.В. Каніболотський // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво . - 2011. - Вип. 6. - С. 107-113.

58. **Фомін М.В. Корупція і тіньова економіка: політ економічний аспект: монографія** / М. В. Фомін, В. В. Приходько, М. Г. Каптуренко, В. В. Кузьменко, І. Г. Мішина; ред.: М. В. Фомін; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. - Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. - 332 с.

59. **Чаркіна, Анастасія. Деякі питання стану хабарництва в судовій гілці влади та можливі шляхи його подолання** / Анастасія Чаркіна // Віче. - 2012. - № 12. – С. 29 – 32.

11. Інформаційні ресурси

1. Сайти органів державної влади України

www.president.gov.ua/	Офіційне інтернет-представництво Президента України
http://portal.rada.gov.ua/	Офіційний веб-сайт Верховної Ради України

www.kmu.gov.ua/	Урядовий портал(Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України)
www.nads.gov.ua	Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби
www.minjust.gov.ua/	Офіційний сайт Міністерства юстиції України
court.gov.ua/dsa/	Офіційний веб-портал Державної судової адміністрації України
www.ccu.gov.ua/	Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України
www.scourt.gov.ua/	Інформаційний сервер Верховного Суду України
www.vasu.gov.ua	Офіційний веб-сайт Вищого адміністративного суду України
www.arbitr.gov.ua/	Офіційний сайт Вищого господарського суду України
www.rainbow.gov.ua	Сайт Ради національної безпеки і оборони України
www.gp.gov.ua/	Офіційний інтернет-портал Генеральної прокуратури України
www.mvs.gov.ua	Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України
www.dssu.gov.ua	Офіційний веб-сайт Державної інспекції України з питань захисту прав споживачів
www.ac-rada.gov.ua/	Офіційний сайт Рахункової палати України
www.ssu.gov.ua/	Офіційний веб-сайт Служби безпеки України

2. Правові інформаційні ресурси Інтернет

http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi	Законодавство України
www.nau.ua/	Професійна юридична система Мега-НАУ
www.ligazakon.ua	Портал ЛІГА:ЗАКОН
www.reyestr.court.gov.ua/	Єдиний державний реєстр судових рішень

http://irc.gov.ua/	Державне підприємство “Інформаційно-ресурсний центр”
www.center.gov.ua	Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського союзу
http://nplu.org/	Національна парламентська бібліотека України

3. Інтернет-ресурси міжнародних організацій щодо запобігання і протидії корупції

www.coe.kiev.ua/	Офіс Ради Європи в Україні
http://transparency.org/	Transparency International the global coalition against corruption
www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/default_en.asp	Група держав Ради Європи проти корупції (GRECO)
www.un.org.ua/ua	Представництво ООН в Україні
www.un.org/ru/events/anticorruptionday/	Міжнародний день боротьби з корупцією 9 грудня
http://pdp.org.ua/	Програма сприяння Парламенту П. Програма розвитку законотворчої політики
www.oecd.org/pages/0,3417,en_36595778_36595861_1_1_1_1_1,00.html	Anti-Corruption Network for Eastern Europe and Central Asia
www.business-anti-corruption.ru/	Антикоррупционный деловой портал
www.khpg.org/	Права Людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи

4. Корисні інформаційні ресурси Інтернет

http://stop-corruption.com/ Stop-Corruption:	Всеукраїнська громадська організація “Комітет по боротьбі з корупцією в органах державної влади, правоохоронних органах, прокуратурі та судах”
http://crimecor.rada.gov.ua	Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією
www.acrc.org.ua/	Антикорупційний портал
http://transparentukraine.org	Антикорупційна Рада України ПРОЗОРА

	УКРАЇНА
http://cdr-ukraine.org/projects/stream-projects.html	Інформаційна кампанія проти корупції в університетах
http://antycorupcia.at.ua/	Спілка безпеки управління “Антикорупція”
http://nocorruption.com.ua/	Національний Координаційний Комітет сприяння протидії корупції
www.alliance-ua.org.ua/index.htm	Антикорупційний альянс “Україна”